

9 №

нојавг 4 LUN

9 №

нојабр 4 ЛУН

VELƏTÇAN GAZETA

(Велөтчан газета)

Vil alfavit komitet-
lən organ
Вил алфавит коми-
тетлөн орган

A D R E S:
Kudymkar, OKRIK-lən
Prezidium
A d P B O:
Kudymkar OKRIK-lən
Prezidium
PETƏ 1-lə DEKADAƏ
PETƏ 1-lə DEKADAƏ

Komietçam jılış

Kommunističeskaj partija veškətləməñ da proletariat dikta-
turañ uçət nacijaez SSRS-yn eə roç proletariatkət strojitəñ
Socialističeskaj kəzajstvo, levtəñ kultura. Uçət nacijaez ož-
zykša sarskaj kolonijaeziş pərisə i pəranə vna industrialnəj raj-
onnezə, suvtəñ ortçən ožlaññ muniş promyšlennəj oblaşezkət,
ətləñ nykət suvtəñ as ožanəş ызт moggez tādñ nauka da
texnika, vətnə da ožavñ ožlaññ muniş texnika da ekonomikañ
kapitalističeskaj stranaez.

Ožzykša uçət nacijaezən šelitəñ grys vərrez da paškət
nurrez əni kyrvaşisə kərt tujjezən, vevtišəñ grys zavoddezən.

Kytən nevazyñ esə ez vəl nekəem proletarjat, əni setən
lyddișšə so surssezən. Toko miñan Ural vylən lyddișšəñ ravoçaj-
jez uçət nacijaez kolasiş so šurssa unazyk. Sovetvlašən nacio-
nalnəj politika ez mun vokət, ez ordjə i komi otirəs.

Revolucijaez komi otir ez vermə i vətəšn kəemkə pro-
myšlennos jylis aslas krajñ, levtəñ kultura aslas kəv pyr. Komu-
nistlən vəl ətik uzalan orudije: gər da puovəj pina. Skolašən
vitčis komi mort ətikə-vezərtñ roç kəv da tādñ molitvaez.
Med skola otsalis levtəñ kəzajstvo, tadmətiş texnikañ mu-viz
uzaləmyñ-š jylis jeeə kin dumajtiş.

Bədsən mədik əni komi okrug. Ožzykša çapkaləñ torjən-torjən
vərrez pyekət da nurrez kolasiş komi otir ətləašis aslēs nacio-
nalnəj okrugə. Talo aprel teliş vylən praznujtis šizim oləm vo
aslas okruglə. Çuzəm van komi krajlən vezšis: Letki-petki mu-
viz ызт uçət kəzajstvo pəris ызт kəzajstvo, kolektivnəj; kytən
revolucijaez guddișis muš ralnika gərən da puovəj pinañ, əni
setən gurgə traktor. Organizujtəñ sovkozze, MTS-ez, jylə mu
viz ызт promyšlennos: vi keran zavoddez, lon keran zavoddez.
Məj ožzyk vek ez dumajtə mukəd sogməñ jylis miñan karç jərn,
əni sija pondəñ vəditñ; pomidor, ogureç i nelki arbuz.

Jyə kustarnəj da vər promyšlennos. Narižšən, kəb vylən
miñan deddes vetlišə Revolucijaez, əni vuzamə avtomobil vylə.
Ləšəçə munñ okrug kuza kərt tuj i s. o.

A məj kərsə kultura front vylən? Požə raz ortçən suvtəñ
ožza šərti? Pervəj stupen skolaez oštisə okrug pašta plan šərti
tyr. ызтzyk skolaez, kəv tujə-20, 5-texnikum, natodil proizvod-
stvennəj skolaez; lesxozuç, Sovxozuç, dorstvojuç, torguç.

1933 v. ožšas ызт skola-Agropedinstitut.

Bədsə etija vištələ miñan uz munə sovetvlaš nacionalnəj po-
litika šərti.

Bəzt doštizennoez mija vermim vošñ pravilnəj nuətməñ
Leninskaj Kommunističeskaj Partijaliş viz, jona peššəməñ sulga
da veškət satəvvezən (uklonnezən), peššəməñ klassovəj vragkət.
No ena doštizennoez vylən suvtñ oz tuj: Ožlaññ ызт sulaləñ
esə ызтzyk moggez. Esə çozzyk əžəttezən (tempepezən) kolə
nuətnə enijə moggez.

Kultura front vylən miñan ызт doštizennoez.

Bəd peləs okrugñ kutim 1-j stupen skolañ, SKM-
əñ, oštīm texnikummez i proizvodstvennəj skolaez. Skolatəg
miñan çəlad oz kolčš, no kačestvo velətmə ызт miñan vazmətv.
Skolaiş petəm çəladlən tādəmyš uçətv. Əni ызтuz-peššəñ kač-
stvo ponda. Vot etə ызт, kəz nekətn mədik ызт, nacionalnəj
politika kolə səstəma pərtñ oləmə. Komu kəv pyr levtəñ komi
kultura. A komi kəvlən miñan munə ызт ne əddən volkəta da-
zagəna əžəttezən (tempepezən). Okrugsa organizacijaez lən suvtə-
təm srokkeç çulalişə, a esə ətik učrezdenno ez vermə aslas
deloproizvodstvoñ vuzñ komi kəv vylə.

Boštām 1 stupen skola. Məj setčīn kərsə? Komu kəv ənəz
ez vermə suvtñ šistəma. Velətiş skolañ komi kəv oz puktə
panan (osnovnəj) kəvən. Velətiş urokkez kezə oz ləšəčš. Suə
siž: „A məjkə-ed vištəla komiən“ Pondas çəlad ožñ vərən da
ožən, tatišən da setčīnəñ vištəvlyñ, ətikə roçən, mədikə komiən,
zugdñ ne toko çəladlīš mām kəv, no i bədsən komi kəvšə.
Etəšən i kačestvoš velətməš əddən vazmətv. Kəem setən loas
çəladlən um jyləm? unazyk ečkə çəladlən prirodnəj umš, a
oz sod.

Bədsən-ə ed mədik vəl, kəz-ə velətišš ləšəčš urokkezə,
šornitiş çəladkət səstəma komi kəvən da i çəlad kəvən. Po
zas ožlañ vištəvñ: ətik voən velətməñ sogmīš-ə pedagogika šərti
velətmə komi kəv.

A əni miñan məj sogmə? Komu kəv vylən velətmə uməla,
roç kəvtə ogə tādə, i petəñ skolaiş ne roçəš ne komiəs.
Etə uz verdə kolə šələməñ kuçisñ i skolnəj instruktorlə, med
kuzñ velətišlə vištəvñ, kəz komi kəv vylən velətmə, a to ed
miñan abu skolañ nekəem kontrol. Instruktor jula çəladlīš ro-
çən, a velətiş vištələ instruktorlə, me-pə komiən veləta. Çəladš
oz kuzə roçən šornitñ. Etəšən i instruktor oz vermə kernə
vəvod, kəz munə velətmə skolañ.

Boštām SKM. Etə skolañ nem vajitñ komi kəv jylis. Komu
kəvlən estən abu mesta, zakonnəj pravo sylə ezna lok. SKM-yn
velətiššəz norəšəñ: əddən-pə ed uməla velətmə 1 stupen sko-
laas, ožə-pə kuim kəv kuzə roçən ətləavñ šornitə. Vot ed vəlīstə
kytən velikoderzavnəj sovinizmə! Çəlad velətiş 1 stupen sko-
lañ komiən, a SKM-yn srazu vištəv roçən, da çəladš zə loisə
vinovatəš-ožə kuzə kuim kəv ətləavñ. SKM-yn toko pervəj voə
pukšətişə aslanš zyrrezə komi da roç çəladš. Komu kəv velə-
tmə kəzi torja disciplīna, ne kəem jytčəm (uvjazka) roç kəv-
kət, mədik disciplīnaezkət abu, a vižəñ komi kəv SKM-yn toko
sižən, programmañ-pə em, oz tuj çapkəñ. A texnikummeñ
esə uməlyk. Ətik pedagogičeskaj texnikumñ programma požə
puktəñ programma; kəzi kuzə komi kəv velətiššəz çulavñ
vəemika etijə programma, tovk komi kəviş petas. Kovšas mə-
dik texnikummezlə vošñ programma Kudymkarskaj pedtexniku-
miş.

A kəz munə massovəj ызт da kultprošvet učrezdennoez
komietçam? i estən komi kəvlən abu avtoritet. Doklad keris
komi uzalişšəz kolasiş siž-zə, kəz i komi velətiş, oz ləšəčš
dokladkezə. As vylas bura nadejtə, kəzka-pə ed komiən vištəva.
Petas komi otir sobranno ožə da pondas kattiñ məj ez kov.
Das kəv vištəlas roçən, ətik kəv komiən, da sija esə ne səstə-
ma. I sogmə seteəm dokladčiklən sorotvas, a ne doklad.

Məd noz ləšəčə doklad kernə sija zə dokladčik roç kəv
vylən. Ryšən gizas konspekt, da ne ətpyriş dumajtas, polə, med
sija ežə osuditə, a komi kəv vylən-pənekinə osuditñ. Kolə et-
eəm velikoderzavnəj sovinistezlə ətpyriş da pyr kezə vištəvñ:
komi kəv miñan seteəm zə kəv, kəzi roç kəv: Oktəbrskaj Revo-
lucija šetis komi kəvlə gosudarstvennəj pravoez.

Kəz-zə petñ otir ožə kernə doklad dumajttəg? Mi-
jan komi kəv ənəz vəl ne deloa, ne literaturnəj kəv. I šornit-
ñ š vylən ləšəčšəg srazu oz pož. sogmə nevolkəta, məjšan
kolə ləšəčšəñ dokladkezə komi kəv vylən esə jonzykə.

Vištəvñ siž, oz-pə tuj komi kəv vylən kernə dokladdez,
oz tərma sylən kəvvez, əddən vednəj leksika-abu siž. Komu kəv
vylən požə kernə bəd çuzəma doklad, toko oz kov ošəjašñ
komi uzalişšəzlə, me-pə og kuz komiən šornitñ, me-pə suç
roç.

Boštām derevnais izbaçəs. Roçən ed nem sylən vəemika
oz sogmə, ačš prirodnəj komi, a komi otir sobranno ožə ku-
čisñ petə, kyməšis zullən va letčə, pešə kernə doklad roç
kəv vylən. A məj šornitə, ačš oz vezərt, a kəvzişšəz sylis po-
davno nem ožə vezərtə.

Vot kəem ызт nedoçottez miñan, məjšan uməl kačestvo
kultura front nzyñ. Vot məj kolə lyddñ əni vojevəj mogən.

Okrugsa otir velətmə jukətlə kolə 1 stupen skolañ (texni-
kuməz ləšətnə vəemika programma komi kəv ponda, a skol-
nəj instruktorrezlə kontrolirujtñ, kəz programma šərti munə ko-
mi kəv vylən velətmə.

Bəd komi uzalişlə kulturnəj front vylən šyša ne çəglašñ,
a velətmə komi kəv, kəz deloa da literaturnəj kəv. Kutčñ v-
nənzkyk gizñ komi literatura.

Komu kniga lezaninlə kolə 1933 vo planə vošñ gizñ lite-
ratura bəd stupen skola ponda. Skolaezə, kytən komi kəv sulə-
lə kəz disciplīna, kolə komi kəv vylə bergətnə roç literatura.
(Pomš loas ožlən).

Deloa gizättez jylış

„Velätčan gazetn“ kvatät nomerın vil alfavitlän okrugsa komitet şetis deloa gizät'ezliş formaez i koris indyn kritika ena formaez vylä, med vñ deloa gizättezsä giznñ volkñtzñka da vezärtana-zñka.

Me moz ena formaez loasä volkñtzñkäs, gi-zamä-kä niñ to kñz:

Nimjavitan.

Jermakov Petr Pavlovič uzalä şekretarän Komi (Permjackäj) Okrik Prezidium berdša vil alfavit okrugsa komitetn, mñş i şetäm sylä ätiñ nim-javitan.

Vil alfavit okrugsa komitet juraliñ:

Vizätä da dumajtä, mññantorjažžä eta for-maß vil alf. kom. formaşis.

Mäd nimjavitansä me moz to kñz kälä giznñ:

Nimjavitan.

Komi (Permjackäj) Okruzkomsa kulprop ju-raliş Kuzma Timofejevič Mexonofin jort Okrikän indişžä Kazan karä tädmavñ, kñz Tatrespublika-ñ munä uz vil alfavit velätämñ.

Okrik korä vñd sovetskäj da partijnäj orga-nizacijaezsä otsavñ Mexonofin jortlä sylä şe-täm uzñ.

Okrik juraliñ:

Giziñ:

Ozlan munä „Doverennoşş“. Me moz burzñk siñ giznñ to etaz:

Doverennoş.

Ural Oblaşiş Kudymkar rajoniş Ofßvsa kol-xoz pravlenno doverjajtä aslas çlenlä Leşnikov Ivan Petrovlä voşñ kolhoz ponda vit telega Ku-dymkarsa „Krasnäj molot“ arteliş.

Avgus 8 lun 1932 vo.

Kolhoz pravlenno juraliñ:

Spravka.

Ural Oblaşiş Kudymkar rajoniş Leninskäj şel-sovet şetis etijä spravka gr. Leşnikov Ivan Pe-trovičlä setiñ, mñj sylän 1932 voña şelxoznalog

mntäm (vestäm) vñdäs, 20 satän gizşäm siñ zajom vylä da tujjez vylän uzalämñ assis nor-ma tñrtäm.

Şelsovet juraliñ:

Gizşät.

(Росписка)

1932 vo avgus 1 lunä me Ponosovskäj kolxo-ziş brigadir Klimov Ştepan Pjodorovič şeta etijä gizşätäs I. K. Jakimov jortlä 5 sat şäm voştämiş vñlän kñskäm ponda Korçovña derevñazän Ku-dymkar posadäz, mñjiñ i gizža.

Klimov.

Gizşät.

1932 vo avgus 8 lunä me Levin derevñaiş Kudymkar rajoniş Ural Oblaşiş gr. Tupicin Anfi-nogen Merkurjevič şeti etä gizşät Kudymkar ra-jonsa milicijalä setiñ, me milicijalä vištažtäg (libo: milicijä kazmätçytäg) nekñçä og m u n Kudymkar rajoniş.

Tupicin Anfinogen Merk.

JUƏR.

(Говестка)

Komi (Permjackäj) Okrugış, „uçastoksa na-rödnäj şledovatel korä tenä Kudymkarä aslas kameraä tavo avgus 10 lunä asvñnas 9 ças kezä

Narodnäj şledovatel.

Seşsa gizam juärtäm (Объявление).

Juärtäm.

Vñdäs sojuznäj Leninskäj tom jöz Sojuzlän Kudymkar rajonsa komitet Kudymkar posadsa vñdäs komsomoleçcezsä juärtä sñ jylış, mñj ok-taş 3 lunä tavo 5 ças rñtñ tävša teatrñ çukär-tçä Kudymkar posadsa komsomol'skäj sobranño, kädä vylä kolä lokñ äddän okuratnāja vñdäs komsomoleçcezlä.

BLTS Rajkom.

Tujä volkätñsñ i siñ juärtämsä, kädä gizäma „velätčan gazet“ 6 №-ñ.

Burzñka lñddä da tädmalä, kñti da mññantorjalän menam gizäm formaez okrugsa V. A. komitet formaeziñ!

Okrugşa uçrezdennoezlän nimmez

Окружной Исполнитель- ный Комитет Советов Рабо- чих, Крестьянских и Красно- армейских депутатов (Окр- исполком)	Округşa Рабочäj, Крещёана da Gerdarmijaş [Deputattez] So- vetlän Ispolnitelñej Komitet.	Отдел Рабоче-Крестьян- ской Инспекции.	Рабоче-Крещёанскäj Inspekci- jalän jukät,
Административный Отдел.	Administrativñej Jukät.	Районный Военный Комис- сариат,	Rajonsa Voje nnäj Komissarjat
Окружной Отдел Местного хозяйства.	Округşa Kəzajstvo Nuətan Ju- kät.	Окружной Суд.	Округşa Sud.
Отдел Труда	Uz Jukät.	Окружной Совет Профес- сиональных Союзов.	Professionalñej Sojuzezzlän
Окружное Земельное Упра- вление.	Округşa Viz-mu Upravlenno.	Почтово-Телеграфная Кон- тора.	Округşa Sovet.
Окружной Отдел Здраво- охранения.	Округşa Zdorovjo Vižan Jukät.	Коми-Пермяцкое Отделе- ние Государственного Банка.	Pošta da telegraf kantora.
Окружной Отдел Народно- го Образования.	Округşa Otir Velətan Jukät.	Отдел Социального Обес- печения.	Komi (Permjackäj) Okrugşa
Финансовый Отдел.	Finans jukät.	Союз Сельских Потреби- тельских Обществ.	Gosudarstvenñej Bank jukät.
		Окружной Союз Кустар- ных Артелей.	Vermätämmezlä Otsaliş Jukät.
			Şelskäj Potrebitel'skaj Obsest- voezlän Okruznäj sojuz. (Şel- potrebsojuz).
			Kustarnäj Artellezlän Okruzn- ñej Sojuz (Kustarsojuz).

REDKOLEGIJA: Mexonofin P. G., Tupicin F. A. i Zubov S. F.